

Власов О.А.

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України (Україна)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
Національної академії педагогічних наук України (Україна)
Чиказький університет (США)
Зальцбургський університет (Австрія)
Природничо-гуманітарний університет у м. Седльце (Польща)
Південно-Західний університет «Неофіт Рилські» (Болгарія)
Пловдивський університет «Паїсій Хилендарський» (Болгарія)
Академічне співтовариство Михайла Балудянського (Словаччина)
Таллінський університет (Естонія)

**ЛЮДИНОВИМІРНІСТЬ ГАРМОНІЗАЦІЇ
КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ:
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції
(11–12 червня 2015 р.)**

Том 1

УДК 378.013.43:316.612(062)
ББК 74.58я5
Л 93

Рекомендовано до друку вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
Протокол № 11 від 13.05.2015 р.

Підготовлено у межах проекту «Людиновимірність гармонізації культурно-освітнього простору майбутніх педагогів»
(№ держреєстрації 0113U000293)
та згідно з тематичним планом науково-дослідних робіт МОН України
(Наказ № 1193 від 25.10.2012 р.)

Л 93 **Людиновимірність гармонізації культурно-освітнього простору майбутніх педагогів: наукові досягнення і перспективи**: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (11–12 червня 2015 р.): в 2 т. / Міністерство освіти і науки України, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; за заг. ред. В. В. Молодиченка. – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. –Т. 1. – 303 с.

Human dimension of future pedagogues' cultural and educational space harmonization: scientific achievements and prospects: Proceedings of International scientific-practical conference (11–12 June 2015): in 2 vol. / Ministry of Education and Science of Ukraine, Melitopol Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University; Gen. edit. by V. V. Molodychenko. – Melitopol: Publishing House of Melitopol Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University, 2015. – Vol. 1. – 303 с.

ISBN 978-617-7055-95-1 (повне видання)
ISBN 978-617-7055-96-8 (том 1)

Висвітлюються проблеми інтеріоризації цінностей, інтелектуального розвитку та саморозвитку у професіогенезі майбутнього педагога, умови реалізації суб'єктності майбутнього фахівця, виховання громадянської культури й особливості духовно-практичного становлення майбутнього педагога в культурно-освітньому просторі вищої школи.

Рекомендовано науковцям, викладачам, учителям, державним службовцям, студентам – усім, хто цікавиться проблемами, що постали в культурно-освітньому просторі вищої школи.

Редакція не несе відповідальності за зміст текстів і не завжди поділяє думки їх авторів.

УДК 378.013.43:316.612(062)
ББК 74.58я5

ISBN 978-617-7055-95-1 (повне видання)
ISBN 978-617-7055-96-8 (том 1)

© Вид-во МДПУ
ім. Б. Хмельницького, 2015
Автори статей, 2015

ЗМІСТ

Філософсько-методологічні засади реалізації концепції людиномірності в системні параметри культурно-освітнього простору

Молодиченко Валентин <i>Національні та загальнолюдські цінності: проблема пріоритетів у просторі вищої освіти України.....</i>	21
Білогур Влада <i>Самореалізація особистості в спорті як головний мегатренд глобального суспільства: антропологічний вимір</i>	24
Волков Олександр <i>«Versus» педагогіки</i>	27
Грабовська Ірина, Талько Тетяна <i>Принцип людиномірності в контексті світлоглядно-методологічних засад української гуманітаристики.....</i>	30
Дольська Ольга <i>На шляху до інтелектуальної революції.....</i>	33
Катаєв Станіслав <i>Сакральний зміст людиномірності як принципу відношення до світу</i>	37
Ковпак Світлана <i>Управлінське забезпечення формування толерантної свідомості в умовах сучасного навчального закладу</i>	39
Кравченко Любов <i>До проблеми філософсько-культурологічного аналізу освітнього маркетингу.....</i>	44
Матвієнко Петро <i>Модель картини світу як передумова навчально-пізнавальної діяльності.....</i>	48
Олексенко Роман <i>Деякі підходи до людини як об'єкта комплексного дослідження у філософії.....</i>	52
Пешев Олег <i>Призначення концептуального аналізу у філософії освіти Р. С. Пітерса.....</i>	55
Рябенко Євген <i>Соціальне партнерство як механізм управління університетом</i>	59
Степаненко Ірина <i>Рецепція ідеї людяності як філософсько-методологічна передумова розробки та практичної імплементації концепції людиномірності вищої педагогічної освіти.....</i>	62
Терещенко Андрій <i>Людиномірний потенціал корпоративної культури університету</i>	65

Шавкун Ірина, Дибчинська Яна	
<i>Людиновимірність як атрибут сучасної менеджмент-освіти</i>	68

**Людиномірний супровід
особистісного зростання майбутнього педагога
як критерій гармонійного культурно-освітнього простору**

Алексєєва Елла	
<i>Педагогічна акмеологія як інноваційна методологічна платформа підготовки фахівців нової формації</i>	73
Аносов Іван	
<i>Людиномірний підхід до побудови системи педагогічних цілей</i>	76
Бойчук Юрій	
<i>Формування інклюзивної компетентності майбутнього педагога в аспекті людиновимірності сучасної освіти</i>	80
Брежнєва Світлана	
<i>Роль педагога в естетичному розвитку молодших школярів на уроках музики</i>	87
Власенко Елеопора	
<i>Творча самореалізація майбутнього педагога-музиканта у площині компетентнісної освітньої стратегії</i>	90
Заворотна Ярослава, Василишина Олена	
<i>Формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності в загальноосвітньому навчальному закладі</i>	93
Лазаренко Сергій	
<i>Емоційно-естетичний досвід як чинник особистісного зростання школяра</i>	96
Муртазієв Ернест	
<i>Змістові аспекти підготовки майбутніх учителів до реалізації культурно-історичної складової математичної освіти</i>	99
Ордіна Лариса	
<i>Педагогічні умови активізації творчих здібностей майбутніх фахівців у культурно-освітньому просторі ВНЗ</i>	102
Переверзева Олена	
<i>Виховання як цілеспрямований процес систематичного формування компетентної особистості</i>	105
Сегеда Наталя	
<i>Професіогенез педагога у контексті холістсько-емерджентного підходу</i>	109
Соболь Наталя	
<i>Єдність принципів культуровідповідності та діалогічності у формуванні художньо-творчої толерантності майбутнього вчителя музики</i>	113

Терещенко Світлана	
<i>Креативність як критерій людиномірності зростання майбутнього вчителя музики</i>	116
Харченко Юлія	
<i>Ціннісно-сміслові орієнтації концертмейстера вищого навчального закладу щодо творчого саморозвитку</i>	119
Шелудько Олена	
<i>Формування професійної культури майбутніх фахівців</i>	122

**Людиномірні технології гармонізації
культурно-освітнього простору майбутнього педагога**

Білецька Марина	
<i>Педагогіка українського скрипкового виконавства другої половини ХХ століття</i>	125
Василенко Людмила	
<i>Педагогічна фасилітація у процесі вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва</i>	129
Врубель Ганна	
<i>Специфіка підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до педагогічної взаємодії в концертмейстерському класі</i>	133
Дубяга Світлана	
<i>Педагогічні умови успішної підготовки студентів до використання педтехнологій навчання</i>	136
Дянкова Гергана	
<i>Словесна діяльність – професійна компетентність у діалогічній педагогіці</i>	140
Єрмоленко Світлана	
<i>Специфіка методики навчання української орфоєнії</i>	146
Карасва Тетяна	
<i>Гармонізація культурно-освітнього простору: навчання іноземної мови в немовному ВНЗ</i>	149
Клименко Володимир	
<i>Інтеграція міжпредметних зв'язків шкільних курсів географії та економіки як чинник розвитку пізнавальної діяльності учнів</i>	152
Криволапов Едуард	
<i>Проблеми формування компетентності професійної підготовки майбутніх фахівців з безпеки туризму</i>	155
Маркунін Олексій	
<i>Деякі аспекти підготовки майбутніх викладачів іноземних мов у класичному університеті</i>	159
Матвієнко Вікторія	
<i>Викладання англійської мови в середній школі як засіб формування громадянської культури особистості</i>	163

стосунки з учнями й перебудувати їх в разі потреби); гностичні (уміння досліджувати загальний процес і результати власної діяльності).

Серед усіх засобів музичного виховання в загальноосвітній школі велика увага приділяється співу, особливо хоровому. Спів – це активна форма музичної діяльності, яка сприяє підвищенню загальної музичної культури, музичного смаку. Проте педагогу слід пам'ятати, що учням молодшого шкільного віку важко інтонувати голосом, оскільки в них ще не сформований голосовий апарат, не розвинена дитяча вокальна моторика, невеликий співацький діапазон. Це слід урахувати при підборі репертуару. У кожному класі завжди є діти, яким не дається чисто інтонувати, і щоб вони не втратили інтересу до роботи на уроці музики, потрібно взяти до уваги теорію компенсації музичних здібностей, розроблену Б. Гепловим. Видатний педагог-психолог уважав, що «недостатній хист може бути в дуже широких межах компенсований іншим, високорозвиненим у цієї людини» [1, с. 16].

Отже, можемо стверджувати, що сучасні уроки музики в початковій школі мають великий потенціал для естетичного розвитку молодших школярів. Необхідно підкреслити також провідну роль педагога у формуванні навичок відчувати прекрасне в усьому, що оточує дитину. З цією метою педагог, керуючись принципами естетичного виховання, може застосовувати різноманітні форми та методи навчання.

Література

1. Вовк М. В. Развитие самостоятельной музыкальной деятельности младших школьников: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Вовк Мирон Васильевич. – К., 1983. – 207 с.
2. Гуманная педагогика и духовный мир учителя: материалы межрегионального науч.-практ. семинара / Науч. ред. В. И. Загвязинский. – Тюмень: Издательство Тюменского гос. ун-та, 2001. – 200 с.
3. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва: теорія і практика викладання мистецький дисциплін / Г. М. Падалка. – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
4. Романенко М. І. Гуманізація освіти: концептуальні проблеми та практичний досвід: монографія. – Дніпропетровськ: Промінь, 2001. – 327 с.

УДК. 378.091.212:78-043.84

Елеонора Власенко
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
simfonia2065@mail.ru

ТВОРЧА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА У ПЛОЩИНІ КОМПЕТЕНТІСНОЇ ОСВІТНЬОЇ СТРАТЕГІЇ

Простежено співвіднесення змістів компетентісної стратегії освітнього простору та творчої самореалізації майбутнього педагога-музиканта, розкрито сутність підходів до творчої самореалізації особистості та мету й результат творчої самореалізації з позицій компетентісної стратегії освіти.

Ключові слова: компетентність, компетенції, компетентісна освітня стратегія, творча самореалізація майбутнього педагога-музиканта.

Елеонора Власенко. Творческая самореализация будущего педагога-музыканта в плоскости компетентностной образовательной стратегии

Прослеживается соотношение содержания компетентностной стратегии образовательного пространства и творческой самореализации будущего педагога-музыканта, раскрывается сущность подходов к творческой самореализации личности и раскрывается цель и результат творческой самореализации с позиций компетентностной стратегии образования.

Ключевые слова: компетентность, компетенции, компетентностная образовательная стратегия, творческая самореализация будущего педагога-музыканта.

Eleonora Vlasenko. Creative self-realization of future teacher-musician in plane of competence-based educational strategy

The article investigates the correlation of competence-based strategy content of educational space and creative self-realization of future teacher-musician; it reveals the essence of approaches to creative self-realization of personality and discloses the aim and result of creative self-realization from positions of competence-based educational strategy.

Key words: competence, competencies, competence-based educational strategy, creative self-realization of future teacher-musician.

Освітні реалії вищої школи характеризуються поступовим наближенням традиційного знаннево орієнтованого навчання до практично спрямованого компетентісного простору. Причиною цього є поглиблення протиріччя між високим рівнем засвоєння студентами теоретичних знань і значними труднощами, а часто й неспроможністю їх застосування в практичній діяльності. Кризовий стан освітнього простору, імплемтуючи нові вимоги до системи професійного навчання, зумовив формування в педагогіці ХХІ ст. нової парадигми ставлення до результатів професійної освіти саме як до наслідків зміни життєвої позиції тих, хто навчається, спонукання їх до постійного саморозвитку, освіти впродовж життя та творчої самореалізації.

Серед наукових праць, присвячених компетенціям і компетентісному підходу, варті уваги дослідження І. Зимньої, в яких виділено складники компетентності: а) мотиваційний – готовність до прояву компетентності; б) когнітивний – володіння знаннями та розумінням змісту компетентності; в) конативний – наявність досвіду прояву компетентності в різних стандартних і нестандартних ситуаціях; г) ціннісно-смысловий – ставлення до змісту компетентності та об'єкта її застосування; ґ) емоційно-вольова регуляція процесу та результату прояву компетентності [1, с. 25–26]. При співвіднесенні змісту понять «компетентність» та «компетенція» І. Зимня розглядає їх як взаємодоповнювальні, уточнювальні. Компетенція є внутрішнім потенційним утворенням, складниками якого є знання, алгоритми діяльності, аксіологічні програми, що будуть виявлятися в компетентності особистості [1, с. 42].

У державному стандарті освіти визначено, що компетенція являє собою:

– теоретичні знання академічної сфери та здатність студента їх осмислювати (знати й розуміти);

– вміння практично застосовувати знання та оперативно їх перебудовувати для виконання завдань конкретної ситуації (знання як діяти);
– систему цінностей як невід’ємний складник сприйняття соціального буття та співіснування (життя з іншими в соціальному контексті).

Спектральність домінантних визначень творчої самореалізації охоплює потребу, соціально-професійну та діяльнісну сфери особистості, кожна з яких має певну аргументацію:

– *творча самореалізація як потреба* кожної людини в реалізації власних спадкових здібностей і набутих потенціальних можливостей зумовлена наявністю визначеної мети особистісного розвитку (Л. Коган, А. Маслоу, Н. Рейнвальд, М. Шевандрін);

– *творча самореалізація як механізм* розв’язання особистістю внутрішніх і зовнішніх суперечностей, що виникають у процесі саморозвитку, самоусвідомлення та індивідуального самовираження людини, характеризується спіральною залежністю (усунення одних суперечностей породжує інші суперечності, розв’язання яких сприяє виходу людини на якісно новий, більш досконалий рівень розвитку) (Г. Костюк, Н. Кривда, В. Муляр, Л. Митіна, С. Рубінштейн та ін.);

– *творча самореалізація як діяльність* виражається в опрідметненні потенційних творчих можливостей індивіда у формі реальних результатів (В. Муляр, Г. Несек, Л. Сохань та ін.); у трансформації внутрішніх якостей особистості відповідно до досягнення ідеальної мети (Т. Вівчарик, А. Дмитренко, Л. Коган, Н. Кривда та ін.); у процесі самопізнання, активного творення індивідом самого себе та позитивної зміни навколишнього середовища (Г. Амон, Ш. Бюлер, К. Юнг, а також К. Абульханова-Славська, О. Асмолов, О. Олексюк).

Порівняння концепцій компетентнісної освітньої стратегії та наукових дефініцій творчої самореалізації майбутнього педагога-музиканта дає змогу виявити комплементарність змістів у площині спільної мети – конкурентоспроможності освітнього результату та якості підготовки спеціаліста. Названі концепції мають спільні складники, близькі за змістом наповненням, а саме: наявність стійкої потреби до самовираження індивідуального потенціалу; самостійність у виборі сфери діяльності; необхідність перспективного планування подальших дій; оригінальність у доборі засобів виконання поставлених завдань; відчуття задоволеності працею у творчому режимі; відсутність константного результату.

Специфіка педагогічної та інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва полягає в максимальній наближеності до реальних умов подальшої самостійної діяльності, що розвиває соціальні, загальнопрофесійні й спеціалізовано професійні компетенції та сприяє творчій самореалізації особистості [2].

Творча самореалізація крізь призму компетентнісної стратегії, на нашу думку, характеризується поєднанням трьох взаємопов’язаних між собою аспектів – мети, процесу та результату свідомої, активної, самостійної діяльності особистості. Метою в цьому контексті є самовдосконалення

індивідуальних задатків і здібностей та їх реалізація в практичній діяльності. Процес являє собою цільову трансформацію особистісних якостей відповідно до власних бажань, прагнень, вимог професійної діяльності та правил поведінки в соціальному середовищі. Результатом у цьому разі може бути реальне втілення у творчій діяльності перспективи досягнення суб’єктом «ідеального» рівня особистісного саморозвитку та індивідуального самовираження.

Література

1. Зинья И. А. Ключевые компетенции- новая парадигма результата образования // Высшее образование сегодня. - 2003. - № 5. - С. 34–42.
2. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва: теорія і методика викладання мистецьких дисциплін / Падалка Г. М. - К.: Освіта України, 2008. – 274 с.

УДК 373.5.091:055

Ярослава Заворотна, Олена Василюшина
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
jaroslava.zav@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Зосереджується увага на необхідності створення вищими навчальними закладами всіх необхідних умов для формування готовності майбутнього вчителя до здійснення інноваційної діяльності в загальноосвітньому навчальному закладі. Підкреслено, що готовність майбутнього вчителя до інноваційної діяльності в загальноосвітньому навчальному закладі – це комплексний стан майбутнього вчителя, який будується на його психологічних, моральних, професійних якостях та забезпечує повноцінну здатність на професійному рівні впроваджувати в навчально-виховний процес педагогічні інновації.

Ключові слова: формування, готовність, інноваційна діяльність, студенти, загальноосвітній навчальний заклад.

Ярослава Заворотная, Елена Василюшина. Формирование готовности будущего учителя к инновационной деятельности в общеобразовательном учебном заведении

Сосредоточивается внимание на необходимости создания высшими учебными заведениями всех необходимых условий для формирования готовности будущего учителя к осуществлению инновационной деятельности в общеобразовательном учебном заведении. Подчеркнуто, что готовность будущего учителя к инновационной деятельности в общеобразовательном учебном заведении – это комплексное состояние будущего учителя, которое строится на его психологических, моральных, профессиональных качествах и обеспечивает полноценную способность на профессиональном уровне внедрять в учебно-воспитательный процесс педагогические инновации.

Ключевые слова: формирование, готовность, инновационная деятельность, студенты, общеобразовательное учебное заведение.